

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6Co/408/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3714209213
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Stanislava Marková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3714209213.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Ľubice Bajzovej a členiek JUDr. Stanislavy Markovej a Mgr. Martiny Trnavskej v právnej veci navrhovateľa: EURO BUSINESS SOLUTIONS, s.r.o., IČO: 46 132 767, Osadná 2, Bratislava, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou Antovszká, s.r.o., IČO 36 866 881, Bárdošova 2/A, Bratislava, proti odporkyňi: P. S., nar. XX.X.XXXX, bytom W. XX, F. K., v konaní o zaplatenie 222,10 eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 2. marca 2015, č. k. 5C/11/2015-37, v spojitosti s opravným uznesením zo dňa 13. marca 2015, č. k. 5C/11/2015-38, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej - zamietajúcej časti a v s ňou súvisiacej časti o náhrade trov konania, **p o t v r d z u j e .**

Odporkyňi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom v spojitosti s opravným uznesením rozhodol tak, že odporkyňa je povinná zaplatiť navrhovateľovi 101,06 eur s 9% ročným úrokom z omeškania od 17. 1. 2012 do zaplatenia, poplatok za poskytnutie pôžičky 8,- eur tak, že celú čiastku je povinná zaplatiť v 20,- eurových mesačných splátkach od 1. 4. 2015 do zaplatenia, pričom každá splátka je zročná najneskôr do 20. dňa každého mesiaca pod stratou výhody splátok v prípade nezaplatenia čo i jednej z nich. Vo zvyšku súd návrh zamietol. Odporkyňu súčasne zaviazal zaplatiť navrhovateľovi trovy konania 6,16 eur a na účet právneho zástupcu navrhovateľa trovy právneho zastúpenia 22,07 eur, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že navrhovateľ žiadal, aby súd zaviazal odporkyňu zaplatiť mu 159,06 eur (istina 97,06 eur, poplatok za poskytnutie pôžičky 8,- eur, zmluvnú pokutu 50,- eur a poplatok za notifikačnú správu/email/poštovú zásielku 4,- eur) spolu s úrokom z omeškania 9% ročne zo sumy 159,- eur od 17.1.2012 do zaplatenia a 9 % ročne zo sumy 50,- eur od 17.2.2012 do zaplatenia. Uviedol, že na základe zmluvy požičal odporkyňi finančnú čiastku 100,- eur, ktorú sumu sa odporkyňa zaviazala spolu s úrokom (poplatkom za poskytnutie pôžičky) vo výške 8,- eur riadne a včas vrátiť a dodržiavať podmienky dohodnuté v zmluve a Všeobecné obchodné podmienky. Odporkyňa si svoju povinnosť splnila iba čiastočne, keď zaplatila navrhovateľovi sumu 2,94 eur dňa 5.1.2012, zvyšnú časť dlhu nezaplatila, a preto navrhovateľ žiadal, aby ju k tejto povinnosti zaviazal súd, pričom žiadal zároveň zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 50,- eur. Odporkyňa uviedla, že uznáva pohľadávku navrhovateľa, pričom pokiaľ ide o samotnú výšku uplatnenej sumy a o príslušenstvo žiadala, aby tieto posúdil súd. Zároveň žiadala, aby jej súd povolil vzhľadom na jej finančnú situáciu splácať dlh v splátkach.

Vykonaným dokazovaním súd zistil, že na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 1087 zo dňa 9.1.2012 poskytol navrhovateľ odporkyni úver vo výške 100,- eur. Odporkyňa sa poskytnutý úver spolu s úrokom vo výške 8,- eur zaviazala splatiť do 16.1.2012. V zmluve bolo zároveň dohodnuté, že v prípade ak je klient v omeškaní so platením pôžičky viac ako 30 kalendárnych dní, musí dodatočne veriteľovi zaplatiť zmluvnú pokutu za omeškania vo výške 50,- eur za poskytnutú pôžičku vo výške 100,- až 199,- eur. Súčasťou zmluvy boli Všeobecné podmienky, kde v čl. 15 bode 15.2 je opätovne zakotvená povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu v prípade omeškania a v bode 15.3 tiež povinnosť zaplatiť 2,- eur za ako poplatok za každú notifikačnú správu, e-mail, alebo poštu. Suma vo výške 100,- eur bola odporkyni zaslaná navrhovateľom dňa 9.1.2012. Odporkyňa porušila svoje povinnosti a úver nesplatila ani ku dňu jeho splatnosti. Z výpisu z úverového účtu je nepochybné, že z poskytnutej pôžičky uhradila iba sumu 2,94 eur. Zvyšnú časť dlhu vo výške 97,06 eur aj napriek dvom upomienkam, ktoré jej boli zaslané dňa 21.1.2012 a 16.2.2012 nezaplatila.

Na zistený skutkový stav aplikoval súd prvého stupňa ustanovenia § 497 Obchodného zákonníka, § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, ust. § 160 ods. 1 O.s.p., § 53 ods. 1, 2, 4 písm. k) a ods. 5 Občianskeho zákonníka, s odkazom na ktoré v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že medzi navrhovateľom a odporkyňou vznikol právny vzťah zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej zmluvy poskytol navrhovateľ odporkyni spotrebiteľský úver, pričom odporkyňa sa zaviazala vrátiť čerpaný úver vo výške 100,- eur spolu s jednorazovým úrokom 8,- eur do 16.1.2012. Odporkyňa však svoju povinnosť porušila, keď navrhovateľovi uhradila iba sumu 2,94 eur, zvyšnú časť úveru vo výške 97,06 eur nezaplatila ani ku dňu splatnosti. Keďže odporkyňa svoj dlh aj napriek výzvam navrhovateľa nezaplatila, zaviazal ju k tejto povinnosti súd, pričom z listinných dôkazov mal za preukázané, že dlh predstavuje sumu 101,06 eur (97,06 eur ako rozdiel medzi poskytnutou a zaplatenou čiastkou + 4,- eur za dve upomienky) a sumu 8,- eur ako poplatok za poskytnutie pôžičky, resp. jednorazový úrok. Je nepochybné, že odporkyňa tým, že nesplácala úver riadne a včas, dostal sa do omeškania, a preto vznikol navrhovateľovi v zmysle § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka a § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. aj nárok na úrok z omeškania vo výške 9 % ročne z nesplatennej sumy 101,06 eur odo dňa 17.1.2012, teda odo dňa nasledujúceho po splatnosti úveru, do zaplatenia. Súd zároveň v zmysle § 160 ods. 1 O.s.p. povolil odporkyni splácať dlžnú sumu spolu s úrokmi z omeškania v splátkach. Navrhovateľ žiadal zároveň zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 50,- eur v zmysle Zmluvy a Všeobecných podmienok. V tejto časti však súd nárok navrhovateľa vyhodnotil ako nedôvodný. Je nepochybné, že v danom prípade vznikol medzi navrhovateľom a odporkyňou spotrebiteľský vzťah. Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať neprijateľnú podmienku, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to pod sankciou absolútnej neplatnosti takejto podmienky. Súd ex offa skúmal, či voči spotrebiteľovi nie je uplatňované plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, a to aj z takej, ktorú súd už skôr judikoval (§ 53a OZ). V danej veci má súd za to, že uplatnená zmluvná pokuta je neprijateľnou zmluvnou podmienkou v zmysle § 53 ods. 4 písm. k/ Občianskeho zákonníka, keďže táto predstavuje 50% z poskytnutej sumy, teda nepochybne sa jedná o neprímerane vysokú sankciu spojenú s nesplnením záväzku. Preto súd návrh navrhovateľa v tejto časti zamietol. Rovnako z tých istých dôvodov zamietol návrh navrhovateľa na zaplatenie úrokov z omeškania z tejto sumy.

Aplikujúc ust. § 142 ods. 2 O.s.p. konštatujúc, že úspech navrhovateľa predstavuje 68,57 % a úspech odporkyne 31,43 %. Z uvedeného potom vyplýva, že miera úspechu navrhovateľa predstavuje rozdiel týchto pomerných úspechov, teda 37,32 % a v tejto výške má navrhovateľ proti odporkyni aj nárok na náhradu trov konania. Navrhovateľ by v prípade plného úspechu mal nárok na náhradu trov konania vo výške 16,50 eur za zaplatený súdny poplatok a náhradu trov právneho zastúpenia 59,14 za 2 úkony á 16,60 eur (§ 10 ods. 1 v spojení s § 13a ods. 1 vyhl. MS SR č. 655/2004 Z.z. - prevzatie a príprava zastúpenia, podanie návrhu na súd), tomu zodpovedajúci režíjny paušál 16,08 € (§ 16 ods. 3 vyhl. MS SR č. 655/2004 Z.z. - 2 x 8,04 eur) a DPH 9,86 eur (§ 18 ods. 3 vyhl. MS SR č. 655/2004 Z.z. - 20% zo sumy 49,28 eur). Vychádzajúc z pomeru úspechu navrhovateľa vo výške 37,32 %, priznal mu súd sumu 6,16 eur za zaplatený súdny poplatok a sumu 22,07 eur ako trov právneho zastúpenia.

Rozsudok súdu prvého stupňa v zákonom stanovenej lehote odvolaním napadol navrhovateľ prostredníctvom svojej právnej zástupkyne, navrhujúc odvolaciemu súdu zrušenie napadnutého rozhodnutia v jeho zamietajúcej časti a v s ním súvisiacej časti o náhrade trov konania a vrátenie veci súdu prvého stupňa v tomto rozsahu na ďalšie konanie, s tým, že uplatnil súčasne náhradu trov odvolacieho konania vo výške 33,97 eur, pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia. Dôvodil

existenciou vady spočívajúcej v tom, že mu súd prvého stupňa ako účastníkovi svojim postupom odňal možnosť konať pred súdom, čím uplatnil dôvod odvolania uvedený v ust. § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p., tiež, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým záverom a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, čím uplatnil tiež dôvody odvolania uvedené v ust. § 205 ods. 2 písm. d) a f) O.s.p.. Namietal správnosť skutkových a právnych záverov súdu prvého stupňa, spočívajúcich v tom, že tento vyhodnotil zmluvnú podmienku, týkajúcu sa zmluvnej pokuty vo výške 50,- eur za neprijateľnú s odôvodnením, že táto predstavuje 50 % poskytnutej sumy, čo považoval súd prvého stupňa za neprimerane vysokú sankciu spojenú s nespĺnením záväzku. Poukázal na ustanovenia článku 2 bod 2.1, článku 2 bod 2.3 zmluvy a článku 1 bod 1.4 VZP, z ktorých jednoznačne podľa jeho názoru vyplýva, že navrhovateľ dostatočne upozornil odporcu na nevyhnutnosť preštudovania osobitných podmienok, ktoré boli neoddeliteľnou súčasťou zmluvy a odporca na základe svojej slobodnej a vážnej vôle vstúpil do záväzku s navrhovateľom za takto dohodnutých podmienok. Pokiaľ mal súd za to, že výška dohodnutej zmluvnej pokuty je neprijateľná, vo vzťahu k poskytnutej pôžičke, mal túto primerane znížiť a nie ju nepriznať. Podľa jeho názoru, s poukazom na znenie ust. § 153 ods. 3 O.s.p., v zmysle ktorého v prípade, ak súd dôjde k záveru, že spotrebiteľská zmluva obsahuje neprijateľnú podmienku, tak aj bez návrhu vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky tak, ako bolo dojednané v spotrebiteľskej zmluve uvedie, k čomu však v preskúmvanej veci neprišlo, pretože súd prvého stupňa napriek tomu, že judikoval neprijateľnosť zmluvnej podmienky, týkajúcej sa zmluvnej pokuty, túto napriek platnej právnej úprave vo výroku neodcitol, čím podľa jeho názoru mu odňal možnosť dosiahnuť jej preskúmanie v konaní pred Najvyšším súdom SR, čo je podľa jeho názoru samostatným dôvodom na zrušenie napadnutého rozhodnutia. Pokiaľ by navrhovateľ mal požičovať finančné prostriedky bez nároku na odplatu, tak by uvedená podnikateľská činnosť stratila pre neho akýkoľvek hospodársky zmysel. Ďalej mal za to, že dojednaný úrok vo výške 8,- eur, ktorý predstavuje poplatok za poskytnutie úveru odporkyne, je jednorazovou záležitosťou dojednanou medzi zmluvnými stranami, a preto mu jeho zaplatenie prináleží. Podľa jeho názoru, tým, že mu nebol priznaný úrok z omeškania z tohto poplatku, ale len z istiny, poskytol súd prvého stupňa odporkyni neprimeranú ochranu. Podľa jeho názoru, navrhovateľ má právny nárok na zaplatenie celej dlžnej sumy vo výške 159,06 eur, pozostávajúcej z pôžičky 97,06 eur (pôžička 100,- eur mínus úhrada 2,94 eur), poplatku za poskytnutie pôžičky vo výške 8,- eur, zmluvnej pokuty vo výške 50 eur a poplatku za notifikačnú sms vo výške 4,- eur, ako aj úroku z omeškania 9% ročne z celej tejto sumy. Rovnako namietal správnosť výroku o náhrade trov konania, odporkyňa si bola vedomá existencie svojej pohľadávky, no dlžnú sumu napriek výzvam neuhradila. Keďže podľa jeho názoru, ním uplatnený nárok v tomto konaní je v celom rozsahu dôvodný, prichádza do úvahy, aby odporkyňa bola dôvodne zaviazaná nahradiť mu plnú náhradu trov konania a nielen trovy vo výške 37,32%, teda v rozsahu úspechu, ktorý vyčíslil súd prvého stupňa. Z uvedených dôvodov preto v časti náhrady trov konania navrhoval zmenu napadnutého rozhodnutia.

Odporkyňa nevyužila svoje zákonné právo písomne sa vyjadriť k podanému odvolaniu.

Krajský súd Trenčín po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou, včas v zákonnej lehote na podanie odvolania, že spĺňa popri všeobecných náležitostiach v rozsahu § 42 ods. 3 O.s.p. aj náležitosti podľa § 205 ods. 1 O.s.p. s uvedením dôvodu odvolania vo veci samej, vykonal ako súd odvolací preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O.s.p., pričom dôvodmi odvolania vymedzenými navrhovateľom a ich rozsahom, bol odvolací súd viazaný podľa § 212 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa v napadnutej - zamietajúcej časti, a v súvisiacom výroku o náhrade trov konania je potrebné za použitia § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správne potvrdiť. Rozsudok súdu v jeho zvyšnej - vyhovujúcej časti nepreskúmal, keďže táto suspenzívnym účinkom odvolania dotknutá nebola (§206 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno v zmysle ust. § 205 ods. 2 O.s.p. odôvodniť len okolnosťami uvedenými pod písmenami a) - f) citovaného zákonného ustanovenia.

Obligatórne (§ 212 ods. 3 O.s.p.) sa odvolací súd zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 221 ods. 1 písm. a/ - g/ O.s.p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Odvolacie dôvody pritom neposudzujú len podľa toho, ako ich odvolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku. Odvolací súd podrobil preskúmaniu navrhovateľom tvrdenú vadu podľa

§ 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p. o odňatí mu práva konať pred súdom, ktorú vzhliadal v tom, že súd prvého stupňa svoj záver o neprijateľnosti zmluvnej podmienky týkajúcej sa nepriznanej mu zmluvnej pokuty nepremietol do výrokovkej časti rozhodnutia, čo je podľa jeho názoru v rozpore s ust. § 153 ods. 4 O.s.p., čím mu odňal možnosť preskúmania rozhodnutia vo veci neprijateľnej zmluvnej podmienky dovolacím súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom treba vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorým bola účastníkovi znemožnená realizácia tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva. Vada konania vymedzená v § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj článku 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a článok 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Jeho preskúmaním, odvolací súd dospel k záveru o nedôvodnosti uplatnenia tohto odvolacieho dôvodu.

Ustanovenie § 153 ods. 3 O.s.p. umožňuje súdu i bez návrhu v spore, ktorý má pôvod v spotrebiteľskej zmluve vysloviť, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľských zmluvách je neprijateľná, a vychádzajúc z formulácie novokoncipovanej dikcie jeho odseku 4 (novelou publikovanou ako zákon č. 575/2009 Z.z. s účinnosťou od 1.3.2010) ukladá povinnosť súdu zahrnúť do výrokovkej časti svojho rozhodnutia zmluvnú podmienku, ktorú identifikoval ako neplatnú z dôvodu jej neprijateľnosti, pričom na základe takéhoto posúdenia dodávateľovi neprizná plnenie, alebo mu uloží povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, alebo nahradiť škodu, alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, rovnako bez ohľadu na to, či sa spotrebiteľ v predmetnom spore domáhal takého určenia. Citované ustanovenie reflektuje na európskoprávny akcent na právnu úpravu ochrany spotrebiteľa. Podľa názoru odvolacieho súdu však zákon nevylučuje, aby neprijateľnosť zmluvnej podmienky súd konštatoval len v odôvodnení svojho rozhodnutia v rámci riešenia tejto otázky ako prejudiciálnej, i keď vo všeobecnej rovine s rozdielnymi dôsledkami. Rozdiel je totiž z hľadiska následkov v tom, že v prípade, ak tak prvostupňový súd urobí vo výrokovkej časti rozsudku (o ktorý prípad v preskúmvanej veci nejde), je takýto výrok v prípade ak nadobudne právoplatnosť, záväzný pre každý súd, ktorý bude v rovnakej spotrebiteľskej zmluve s rovnakou spotrebiteľskou podmienkou rozhodovať, z hľadiska čoho má potom význam tiež súvisiaca novelizácia ust. § 238 O.s.p. (rovnako ako v prípade ust. § 153 ods. 4 O.s.p. s účinnosťou od 1.3.2010), ktorá zakladá prípustnosť dovolania proti potvrdzujúcim rozsudkom odvolacieho súdu v prípade, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.. Záver o neprijateľnej zmluvnej podmienke konštatovaný súdom len v odôvodnení rozhodnutia, takýto zaväzujúci charakter nemá, čím z hľadiska svojho významu (tým, že sa viaže len ku konkrétnej danej veci), postráda intenzitu svojho významu, pre ktorý zákonodarca novelizoval z hľadiska prípustnosti dovolania ust. § 238 O.s.p. v prospech dodávateľov, ktorí by ňou boli vo svojich zmluvných vzťahoch plošne dotknutí. Súd prvého stupňa teda nepochybil, keď sa v danej veci s neprijateľnosťou dotknutej zmluvnej podmienky obsahujúcej dojednanie o zmluvnej pokute, vysporiadal len v odôvodnení svojho rozhodnutia, čo je dané tým, že túto posudzoval len vo vzťahu ku konkrétnemu špecifickému prípadu a okolnostiam, teda ju hodnotil z hľadiska pomeru k výške konkrétnej individuálnej zabezpečovanej zmluvnej povinnosti. V súvislosti s uvedeným odvolací súd poznamenáva, že úradnou činnosťou zistil tiež existenciu viacerých rozhodnutí prvostupňových súdov, ktoré rovnako len vo svojom odôvodnení konštatovali neprijateľnosť takéhoto zmluvného dojednania v pomere k výške zabezpečovanej povinnosti, ktorých účastníkom v procesnom postavení bol totožný navrhovateľ ako v preskúmvanej veci a ktoré z jeho strany odvolaním napadnuté neboli, v dôsledku čoho nadobudli právoplatnosť.

Pokiaľ navrhovateľ porušenie svojich práv spočívajúcich v odňatí mu možnosti konať pred súdom vidí v tom, že za týchto okolností sa nemôže domáhať preskúmania správnosti napadnutého rozhodnutia v otázke neprijateľnej zmluvnej pokuty na dovolacom súde, čím má zrejme na mysli prípustnosť dovolania z hľadiska ust. § 236 vo väzbe na ust. § 238 ods. 3 O.s.p. (potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým tento vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.), ani táto odvolacia námietka nie je spôsobilou privodiť v prospech neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci.

Najvyšší súd SR ako súd dovolací, vo svojom rozhodnutí zo dňa 12.12.2012 pod sp.zn. 3Cdo 48/2012 vyslovil, že pokiaľ výška peňažného plnenia, o ktorom rozhodoval odvolací súd, neprekročila v určitej veci násobky minimálnej mzdy uvedené v § 238 ods. 5 O.s.p. (peňažné plnenie neprevyšujúce trojnásobok minimálnej mzdy a v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo

sa neprihliada, ak je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky, dovolanie nie je prípustné, ak výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa prvej vety, pričom na určenie minimálnej mzdy je rozhodujúci deň podania návrhu na prvostupňovom súde), je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu neprípustné, i keď smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu potvrdzujúcemu rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. (§ 238 ods. 3 O.s.p.). V preskúmvanej veci bol návrh na začatie konania podaný 02. septembra 2014; v deň jeho podania určovalo výšku minimálnej mzdy Nariadenie vlády SR č. 321/2013 Z.z., ktorým sa ustanovuje výška minimálnej mzdy pre rok 2014. Podľa tohto ustanovenia minimálna mzda na rok 2014 predstavovala suma 352,- eur. Trojnásobok tejto sumy je 1.056,- eur. Navrhovateľ sa v konaní domáhal zaplata 222,10 eur. Súd prvého stupňa mu priznal 109,06 eur (101,06 eur + 8,- eur) a návrh vo zvyšku zamietol. Navrhovateľ podal odvolanie v zamietajúcej časti, ktorou mu nebol priznaný nárok na zmluvnú pokutu (50,- eur) s prislúchajúcim úrokom z omeškania; odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v tejto časti potvrdil. Odvolací súd teda rozhodol o peňažnom plnení 50,- eur. Dovolanie navrhovateľa v dôsledku toho smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy (50,- eur < 1.056,- eur). Prípustnosť dovolania navrhovateľa z hľadiska ním tvrdeného dovolacieho dôvodu, tak je s prihliadnutím na to vylúčená priamo zo zákona ustanovením § 238 ods. 5 O.s.p., z ktorého dôvodu ani v tomto smere nemôže mať neuvedenie neprijateľnej podmienky do výrokovej časti rozhodnutia prvostupňového súdu za následok existenciu navrhovateľom vytýkanej vady, spočívajúcej v odňatí mu možnosti konať pred súdom.

Navrhovateľ vo svojom odvolaní uplatňoval tiež dôvody na odvolanie podľa § 205 ods. 2 písm. d), a f) O.s.p. spočívajúce v tom, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávnych skutkových zistení a nesprávneho právneho posúdenia veci, čo vidí v nesprávnom hodnotení vykonaných dôkazov a z toho plynúcich nesprávnych skutkových a právnych záverov.

Pokiaľ ide o dôvod odvolania spočívajúci v tom, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, nie je pri ňom rozhodujúce, či súd vykonal všetky navrhnuté dôkazné prostriedky alebo nie, rozhodujúce je iba to, že na základe tých, ktoré vykonal dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Dôvodom nesprávneho skutkového zistenia je nesprávne hodnotenie dôkazov z hľadiska ustanovenia § 132 O.s.p., vychádzajúc z ktorého povinnosťou súdu je hodnotiť dôkazy podľa svojej úvahy a to každý jednotlivito a všetky v ich vzájomnej súvislosti; pričom starostlivo musí prihliadnúť na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci.

Dôvod na odvolanie podľa § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. (rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci), je daný podľa súdnej praxe v prípade mylnej aplikácie a výkladu právnej normy na zistený skutkový stav alebo použitie právnej normy, ktorú na skutkový stav vôbec nemožno použiť.

Súd prvého stupňa zamietol v odvolaní dotknutej časti nárok navrhovateľa na zaplata uplatňovanej zmluvnej pokuty a na ňu viažuceho sa úroku z omeškania so záverom, že zmluvné dojednanie túto obsahujúce, má charakter neprijateľnej zmluvnej podmienky v pomere k výške ňou zabezpečovanej pohľadávky. Na prejednávanú vec aplikoval ust. § 53 ods. 2, 3, 4 písm. k) Občianskeho zákonníka. Nesprávnosť odvolaní napadnutého rozhodnutia vzhliadal navrhovateľ v neopodstatnenosti tohto záveru, keďže odporkyňa bola oboznámená so zmluvnými podmienkami, ktorých je táto súčasťou.

Preskúmaním veci, odvolací súd dospel k záveru o nedôvodnosti podaného odvolania aj z hľadiska vyššie uvedených odvolacích dôvodov.

Súd prvého stupňa vychádzajúc zo správnych skutkových zistení v časti napadnutej odvolaní, vec následne správne právne posúdil. Rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti je dostatočne zdôvodnený, preto podľa § 219 ods. 2 O.s.p. odvolací súd na v ňom uvedené dôvody, vzťahujúce sa k nedôvodnosti nároku navrhovateľa na zaplata zmluvnej pokuty v podrobnostiach poukazuje.

Na zdôraznenie jeho správnosti k dôvodom odvolania navyiac uvádza:

V preskúmvanej veci niet sporu o tom, že predmetom konania je nárok navrhovateľa vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy, s poukazom na čo niet pochyb ani o existencii povinnosti súdu podrobiť

túto ex lege súdnej kontrole z hľadiska toho, či neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Legislatívna úprava, ako aj súdna prax (rovnako tiež na Európskej úrovni), štandardne zabezpečuje ochranu spotrebiteľa pred konaním, ktoré ho môže poškodzovať. Doslovne zakázané sú ustanovenia, spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa v spotrebiteľských zmluvách a tiež nekalé obchodné praktiky.

Neprijateľnosť zmluvnej podmienky (§ 53 ods. 1 OZ) je potrebné posudzovať tak vo všeobecnej rovine jej možných následkov, ako aj vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu. Keďže dojednanie o výške zmluvnej pokuty, uvedené v čl. 15 bod 15.2. všeobecných podmienok (ďalej „VP“), nebolo dojednaním individuálnym, ale bolo súčasťou tzv. formulárovej zmluvy a VP, bez možnosti odporkyne ovplyvniť ich obsah, tak aj bez ohľadu na to, že s jej obsahom odporkyňa bola oboznámená, nepochybne sa táto pri uzatváraní zmluvy dostala do zrejmej slabšej vyjednávacej pozície, kedy bez reálnej možnosti obsah zmluvných podmienok ovplyvniť, mohla zmluvu len ako celok prijať, či odmietnuť, čím je daný už principiálny základ neprijateľnosti danej zmluvnej podmienky.

Neobstojí ani odvolacia námietka navrhovateľa, že bez možnosti dojednania „odplaty“ za poskytnuté finančné prostriedky, by takáto podnikateľská činnosť navrhovateľa stratila hospodársky význam. Inštitút zmluvnej pokuty neplní funkciu odplaty za požičané finančné prostriedky, ale je jedným z právnych prostriedkov zabezpečenia záväzku. Jej účelom je donútiť dlžníka pod hrozbou majetkovej sankcie k riadnemu splneniu záväzku, ktorého pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti stíha nepriaznivým následkom v podobe vzniku ďalšieho záväzku na jeho strane, zaplatiť peňažnú sumu v dojednanej výške. Pri skúmaní jej primeranosti je potrebné vziať na zreteľ pomer medzi výškou zabezpečovanej pohľadávky a výškou dohodnutej zmluvnej pokuty a v prípade, že táto je dohodnutá pevnou sumou, tiež pomer jej výšky k dobe omeškania, na ktorú je právo na jej uplatnenie viazané. V preskúmvanej veci dojednaná zmluvná pokuta predstavuje 50% (50,- eur) z celkovej výšky poskytnutých peňažných prostriedkov (100,- eur), čo vo väzbe na celkovú konštrukciu poskytnutého úveru pokiaľ ide o dobu medzi jeho poskytnutím a konečnou dojednanou splatnosťou (7 kalendárnych dní), počtom dní omeškania (30) pre vznik nároku na jej zaplatenie, pri ďalších dojednaných sankciách pre prípad nesplnenia hlavného záväzku (2% denný úrok z omeškania čo je 730 % ročne), vykazuje bez akejkoľvek pochybnosti minimálne vo vzťahu k posúdeniu zmluvnej podmienky obsahujúcej záväzok na zaplatenie zmluvnej pokuty (vo zvyšnej časti s poukazom na to, že suspenzívnym účinkom odvolania ďalšie priznané nároky zo zmluvy dotknuté neboli, čím nebola daná preskúmvacia právomoc odvolacieho súdu vo vzťahu k nim), táto znaky neprijateľnosti a nekalej obchodnej praktiky, pre zrejmy nepomer medzi výškou zabezpečovanej povinnosti a dojednanej sankcie s prihliadnutím tiež na to, že nejde pre prípad porušenia povinnosti na strane odporkyne o sankciu jedinú. V prospech správnosti záveru o známkach nekalej obchodnej praktiky dojednaného zmluvného vzťahu, nasvedčuje podľa názoru odvolacieho súdu navyše tiež obsah odvolacej námietky navrhovateľa, v zmysle ktorej tento zmluvnú pokutu považuje nie za sankciu, ale za odplatu, z čoho plynie, že vzhľadom na konštrukciu zmluvných podmienok kalkuluje v každom prípade s jej zaplatením z hľadiska svojho priaznivého hospodárskeho výsledku, na ktorý poukazuje v odvolaní. Dojednanie o zmluvnej pokute, z ktorého navrhovateľ uplatnil nárok na zaplatenie, je teda svojím obsahom spôsobilé privodiť povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu neprimeranú porušenej povinnosti, ktorá skutočnosť už sama o sebe spôsobuje neprijateľnosť takejto zmluvnej podmienky a jej absolútnu neplatnosť (§ 53 ods. 1 OZ v spojení s § 53 ods. 4 písm. k) OZ), čo je potrebné vzhľadom na viazanie výkonu práva jednej strany na úhradu sankcie druhej strany, čo je v rozpore so všeobecne uznávanými pravidlami slušnosti, pričom odporkyňa je pritom za porušenie zmluvných povinností sankcionovaná aj inými právnymi inštitútmi. Keďže táto je absolútne neplatná ako celok, neprichádza do úvahy ani jej moderovanie (zníženie). Principiálne súd nemôže svojím rozhodnutím modifikovať obsah neplatnej zmluvnej podmienky. Podľa rozsudku Súdneho dvora Európskej únie C - 618/10 zo dňa 14.06.2012 bolo určené, že vnútroštátny súd nemôže zmeniť obsah nekalej podmienky uvedenej v spotrebiteľskej zmluve, a teda je vylúčené uplatnenie moderačného práva súdu vo vzťahu k výške zmluvnej pokuty, v dôsledku čoho záver súdu prvého stupňa o jej neprijateľnosti s následkom jej neplatnosti a nemožnosti jej moderovania, nemožno považovať za iný, ako v celom rozsahu správny. Rovnako správne nepriznal prvostupňový súd navrhovateľovi ním uplatnený nárok na úrok z omeškania zo sumy 8,- eur, ktorá suma predstavovala paušálne dohodnutý úrok z úveru, pretože ide o tzv. anatocizmus /úročenie úrokov/. Zákon nepriznáva veriteľovi bez ďalšieho aj právo úročiť zákonné príslušenstvo pohľadávky (žiadať úroky z omeškania z dojednaných úrokov). Tým, že dlžník včas nesplatí úroky z istiny, sa dostáva do omeškania s plnením príslušenstva, nie do omeškania s plnením vlastného dlhu (istiny). Právo požadovať od dlžníka príslušenstvo z príslušenstva (tu úroky z omeškania

z dojednaných úrokov) potom veriteľ nemá preto, pretože ani Občiansky, ani Obchodný zákonník, mu túto možnosť nepriznávajú, inak povedané, nezakotvujú majetkové sankcie pre prípad omeškania s platením príslušenstva pohľadávky.

S poukazom na vyššie uvedené, odvolací súd rozsudok prvostupňového súdu v napadnutej - zamietajúcej časti spolu v s ním súvisiacom výroku o trovách konania založenom správne na § 142 ods. 2 O.s.p. čo zodpovedá pomernému úspechu navrhovateľa v konaní, ako vecne správny za použ. § 219, ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Na podania navrhovateľa zo dňa 5.5.2015 (doručené súdu 7.5.2015), zo dňa 14.9.2015 (doručené súdu dňa 21.9.2015) a zo dňa 19.10.2015 (doručené súdu dňa 21.10.2015), obsahujúce späťvzatie návrhu v prvom prípade o 26,16 eur, v druhom o 80,- eur a v treťom o 2,90 eur odvolací súd neprihliadal, keďže nemohli nastať účinky, ktoré zákon s takýmito dispozitívnymi úkonmi navrhovateľa spája (§ 96 vo väzbe na § 208 O.s.p.), keďže plnenia poukázané odporkyňou, o ktoré priebežne navrhovateľ bral návrh späť, sa viažu na vyhovujúcu časť rozhodnutia prvostupňového súdu (ktorou bola odporkyňa zaviazaná na plnenie navrhovateľovi v splátkach, ktoré realizuje), rozhodnutie v ktorej časti však nebolo suspenzívnym účinkom odvolania dotknuté a v čase realizovania už prvého dispozitívneho úkonu, bolo čo do tejto časti právoplatné.

V odvolacom konaní bola plne úspešná odporkyňa, v dôsledku čoho jej v zmysle § 142 ods.1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešnému navrhovateľovi. Odporkyňa však náhradu trov konania riadnym návrhom v zmysle § 151 ods. 1 O.s.p. neuplatnila, preto jej nebola odvolacím súdom priznaná.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu Trenčín pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.